

NAŠE DUHOVNO ŽIVLJENJE

Buenos Aires, dne 7. aprila 1934.

NUESTRA VIDA ESPIRITUAL

Številka 45

“Tomaž, deni svoj prst semkaj in poglej moje roke; podaj svojo roko in jo položi v mojo stran in ne bodi neveren, ampak veren!”

Evangelij bele nedelje

Jan 20, 19—31.

Zvečer tistega dne, prvega v tednu, je prišel Jezus pri zakienjenih durih v hišo, kjer so bili zbrani učenci iz strahu pred Judi, stopil v sredo mednje ter jim rekel: “Mir vam bodi!”

In ko je bil to rekel, jim je pokazal roke in stran.

Razveselili so se učenci, ko so videli Gospoda.

Tedaj jim je spet rekel: “Mir vam bodi! Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošljem.”

In po teh besedah je vanje dihnul in jim rekel: “Prejmite Svetega Duha; katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni; katerim jih zadržite, so jim zadržani.”

Tomaža pa, enega izmed dvanajstarih, ki se imenuje Dvojček, ni bilo med njimi, ko je prišel Jezus.

Pravili so mu tedaj drugi učenci: “Gospoda smo videli.”

On jim je pa rekel: “Ako ne vidim na njegovih rokah znamenja žebeljev in ne vtaknem svojega prsta v rane od žebeljev in ne položim svoje roke v njegovo stran, ne bom veroval.”

Čez osem dni so bili njegovi učenci spet notri in Tomaž med njimi.

Kar pride Jezus pri zaprtih vratih, stopi v sredo in reče: “Mir vam bodi!”

Potem pravi Tomažu: “Deni svoj prst semkaj in poglej moje roke; podaj svojo roko in jo položi v mojo stran in ne bodi neveren, ampak veren!”

Tomaž mu odgovori: “Moj Gospod in moj Bog!”

Jezus mu pravi: “Ker si me videl, veruješ; blagor tistim, ki niso videli, in so verovali.”

Še mnogo drugih znamenj je storil Jezus v pričo svojih učencev, katera niso zapisana v tej knjigi. Ta pa so zapisana, da bi uverili, da je Jezus — **K r i s t u s**. Sin Božji, in da bi po veri imeli življenje v njegovem imenu.

Evangeljska misel: “Moj Gospod in moj Bog!”

Cerkveni koledar

8 april — bela nedelja — slovenske božje službe na Paternalu po navadi ob desetih dopoldne in ob štirih popoldne.

9. april — ponedeljek — sveta Marija Kleofova, sestra Marije matere Gospodove, ki je skupaj z njo, Janezom Evangelistom in še nekaterimi drugimi svetimi ženami stala pod križem Gospodovim.

10. april — torek — spomin svetega preroka Eze hijela, ki je bil v babilonski sužnosti umorjen zato, ker je svaril in n dobremu opominjal svoje izraelsko ljudstvo.

11. april — sredo — spomin svetega Domniona, škofa v Saoni poleg današnjega Splita, in osmerih vojakov, ki so bili hkrati z njim do smrti mučeni zaradi stanovitne vere v Kristusa.

12. april — četrtek — spomin svetega Saba, ki je bil zaradi vere v Kristusa grozovito mučen in nato pahnjen v deročo vodo, kjer je utonil.

13. april — petek — smrti dan svetega Justina, enega največjih učenjakov iz prvih časov krščanstva, katerega nekateri knjige so se ohranile do današnjih dni.

14. april — sobota — spomin svetih Tibureija, Valerija in Maksima, katerih prva dva je pridobila za krščansko vero sveta Cecilija, krstil pa sveti papež Urban, in sta bila zaradi njune stanovitne vere najprej bičana in na to obglavljena; Maksima, sluga sodnika Almahija, je pridobila za krščansko vero stanovitnost Tibureija in Valerija, za kar je bil

na povelje s.ojega gospodarja sodnika Almahija tako dolgo bičan, da je izdihnil.

15. april — druga povečikonočna nedelja — slovenske božje službe na Paternalu, Avalos 250, po navadi ob desetih dopoldne in ob štirih popoldne.

Cerkvena kronika

Zakrament svetega krsta je prejela Elizabeta Špacapan, ki sta ji botrovala Marija Končič in Frane Tribušon, in ji želimo vse najboljše.

V Gospodu je zaspal naš rojak Janez Kornhauser, doma iz Domajincev pri Cankovi v Slovenski krajini, in bil pokopan na pokopališču v Avellanedi.

Seja

širšega odbora bratovščine živega rožnega venca bo v nedeljo dne 15. aprila ob dveh in pol popoldne v običajnih prostorih.

Poleg drugih važnih točk bodo razdeljene načelnicam in načelnikom posameznih skupin tudi novotiskane družbene izkaznice, da jih izpolnijo in razdelijo med brate in sestre.

Prosiva točnega prihoda in polnoštevilne udeležbe.

Buenos Aires, dne 7. aprila 1934.

Martin Zidar,
podpredsednik.

Franc Lakner,
tajnik.

Salezijanski bogoslovec Vladimir Zmet,
Buenos Aires:

SVETI JANEZ BOSKO

Kakor do mala vsi slovenski in premnogi veliki možje tujih narodov, je tudi don Bosko izšel iz skromne kmečke družinice. Don Bosko, ki je bil letošnji velikonočni praznik v rimski cerkvi svetega Petra slovesno proglašen za svetnika med ogromno udeležbo njegovih častilcev in občudovalcev iz vseh delov sveta, tako iz naše prve slovenske, kakor iz naše dru-

ge domovine Argentine, in menda iz sleherne dežele sveta.

16. avgusta je bil rojen leta 1815 v zakotni kmečki vasiči Becchi blizu Turina, tedaj prestolice italijanskega Piemonta.

Komaj dveletnemu je umrl oče.

Predobrim in občudovanja vrednim slovenskim materam naše domovine podobna Janez-

kova mati vdova Marjeta je sedaj sama vzela na svoje rame vodstvo skromnega gospodarstva, kakor tudi vzgojo svojih otrok, in svojo nalogo tako čudovito izpeljala, da nam je, vseh skrbi preobložena, preprosta in neuka, vzgojila in zredila svetnika in velikega dobrotnika mnogim narodom in raznim deželam.

V časih, ko je mladi Janezek rasel pod zvestim materinim varstvom, se italijanska duhovščina ni veliko zanimala za mladino, češ da bo mladina pač taka, kakoršni bodo odrasli. Mladi Janezek pa je že takrat zbiral okrog sebe vaško mladež, svoje tovariše, in jih učil molitev in katekizma.

Mladi Janezek je imel posebno veselje do šole, toda s čim naj ga študira revna mati?

Še večja nesreča je bil starejši polbrat, kateremu je morala mati bolj in bolj prepuščati skromno gospodarstvo, in ki je Janezka naravnost sovražil, ga na vse načine odvrčal od knjig in šole in naganjal h poljskemu delu, dokler se ni Janezek ojunčil, zapustil dom, si poiskal po vrsti cerkveniške, pastirske, krojaške, mizarske in celo natakarske službe, dokler ni bil končno sprejet v nižje duhovsko semenišče, s čimer se mu je na enkrat odprla pot v duhovniški poklic, kamor je že od nekdaj hrepenel.

Iz Janezkovih pastirskih in vajeniških let bi se dalo napisati marsikatero veselo in zanimivo anekdoto. Žal da nimamo prostora zanje. Vsakomur pa svetujemo, da si sam omisli obširnejši don Boskov življenjepis, ki ga bo go-

tovo prebral z največjim zanimanjem in veseljem in mu bo v razvedrilo in korist.

“Postati duhovnik pomeni začeti trpeti!” Tako je izkušena in verna mati pozdravila svojega sina novomašnika.

Don Bosko je v svojem življenju temeljito izkusil resnico tega materinega prerokovanja, čeprav mu tudi duhovnega veselja ni manjkalo.

Mladi duhovnik Janez Bosko se je posvetil predvsem tistim krogom izmed katerih je sam izšel: vbogi mladini, šolarjem in vajencem, katerih duhovno revščino je iz svoje lastne izkušnje dobro poznal.

Na praznik Brezmadežne leta 1841 je začel don Bosko s takozvanim prazničnim oratorijem, sestanki zapuščene mladine, ki jo je zbiral zdaj pred vrati te zdaj one turinske cerkve, ker ni imel svojih prostorov, jih vodil na izprehode, se z njimi igral in veselil, jih poučeval v katekizmu in jih pripravljaj na prvo sveto obhajilo in jim govoril še vse polno drugih za življenje potrebnih in koristnih stvari.

Mladi duhovnik je imel nekaj prijateljev in zagovornikov, še več pa nasprotnikov, ki so ga smatrali za neveščega novotarja, revolucionarja in sanjača, ki nima smisla za pravo realno življenje. “V takih časih” so rekli, “pa se ukvarjati s tako malenkostmi stvarmi!” “Najpotrebnejšega mu manjka, on pa trdovratno govori o cerkvah in zavodih, ki jih bo gradil!”

Časi v katerih je nastopil don Bosko so bili res burni in za mirno don Boskovo delo na videz malo pripravi.

Evropo so razburjale ideje velike francoske revolucije, mnoge vojske so se vrstile, posebno v Boskovi domovini, ko so vojske proti Avstriji, Franciji, papeški državi, družile Italijane. Saj nosi vsa ta doba ponosno ime: Risorgimento italiano.

Don Bosko je pustil pri miru vsako politiko, ki je že tudi takrat mislila, da rešuje najvažnejša življenska vprašanja, posrečilo se mu je pridobiti velik travnik, kjer je mogel gospodariti po svoji volji, zbiral mladino in kmalu zgradil za svoje “oratorijance” preprosto kapelico.

Bilo je res veselo opazovati to veselo don Boskovo mladino, ki je okrog njega skakala, prepevala in se na vse načine veselila. Dopoldne jim je maševal in pridigal, popoldne so imeli skupen blagoslov, zvečer pa so se med veselimi petjem vračali v mesto.

Poleg kapelice je don Bosko kmalu zgradil skromen dom in potem po vrsti preproste čevljarske, knjigoveške, mizarske in tiskarske delavnice. Večkrat se je zdelo, da mora njegovo podjetje zdazdaj propasti, toda vedno je dobil pomoč še o pravem času. Njegovo zaupanje v Marijo Pomočnico ristjanov je bilo neomajno in ga ni pustilo osramočenega.

Rokodelski vajenci so se z veseljem zatekali pod njegovo gostoljubno streho, kjer so bili obvarovani izkoriščanja in slabega ravnanja mnogih mojstrov. Don Bosko jim je bil kot oče in prijatelj, njegova mati Marjeta pa jim je bila skrbna gospodinja.

(Dalje prihodnjič)

APOSTOLSKA DELA

vsem vam in vsemu izraelskemu ljudstvu, da v imenu Jezusa Kristusa, Nazarečana, ki ste ga vi križali, ki ga je pa Bog obudil od mrtvih — po njem stoji ta pred vami zdrav. On je kamen, ki ste ga vi zidarji zavrgli, ki je pa postal vogelni kamen. In v nikomler drugem ni zveličanja; zakaj nobeno drugo ime pod nebom ni dano, da bi se mi mogli v njem zveličati.”

Ker se je pa držal Petra in Janeza, je vse ljudstvo zelo osuplo priteklo k njima v stebrenik, ki se imenuje Salomonov. (30) Ko je Peter to videl, je spregovoril ljudstvu:

“Izraelci, kaj se čudite temu, ali kaj strmite v naju, kakor bi bila z lastno močjo ali s pobožnostjo storila, da ta hodi? Bog Abrahamov in Bog Izakov in Bog Jakobov, Bog naših očetov, je poveljal svojega služabnika (31) Jezusa, ki ste ga vi izdali in zatajili pred Pilatom, dočim je ta razsodil, naj bi se oprostil. Vi ste se Svetemu in Pravičnemu odrekli in prosili, da vam je podaril ubijaveca, začetnika življenja pa ste umorili; toda Bog ga je obudil od mrtvih, čemur smo mi priče. In zaradi vere v njegovo ime je tega, ki ga vidite in poznate, njegovo ime utrdilo, in vera, ki je dana po njem, mu je dala to popolno zdravje vpričo vas vseh.

In zdaj, bratje, vem, da ste to storili iz nevednosti, kakor tudi vaši voditelji. Bog pa je

na ta način dopolnil, kar je bil napovedal po ustih vseh prerokov, da bo namreč njegov Maziljenec trpel. Spokorite se in spreobrnite se torej, da se vam izbrišejo vaši grehi, da tako pridejo od Gospoda časi olajšanja, in da pošlje Jezusa, vam namenjenega Mesija. Tega morajo namreč nebesa sprejeti do časov, ko se prenovi vse, (32) o čemer je izdavna Bog govoril po ustih svojih svetih prerokov. Mozes je rekel: (33) ‘Preroka vam bo obudil naš Gospod Bog izmed vaših bratov kakor mene; njegga poslušajte v vsem, karkoli vam bo rekel. Kdor pa tega preroka ne bo poslušal, bo iz ljudstva iztrebljen. (34) Pa tudi vsi preroki, od Samuela, in kateri so poslej govorili, so napovedali te dni. Vi ste sinovi prerokov in zavez, ki jo je Bog sklenil z vašimi očeti, ko je govoril Abrahamu: ‘In v tvojem potomcu bodo blagoslovljeni vsi rodovi na zemlji’ (35) Za vas v prvi vrsti je Bog obudil svojega služabnika in ga poslal vas blagoslavljal, (36) če se vsakteri izmed vas spreobrne od svojih zlih del.”

Ko sta pa govorila ljudstvu, so pristopili k njima duhovniki, poveljnik tempeljske straže (32) Na sodni dan se bo prenovilo vse, nebo in zemlja (prim. 2 Pet 3, 13). Takrat pride stvarstvo zopet v tisto razmerje do Boga, v katerem je bilo pred izvirnim grehom.

(33) 5 Moz 18, 15. 19.

(34) Izključen iz mesijanskega kraljestva.

(35) 1 Moz 12, 3.

(36) Mesija je na svet prišel za vse človeštvo, Jude pa so bili kot izvoljeno ljudstvo prvi poklicani, da bi postali deležni njegovega blagoslova.

že (37) in saduceji, nejevoljni, ker sta učila ljudstvo in oznanjala v Jezusu vstajenje od mrtvih; (38) in prijeli so ju ter vrgli v ječo do drugega dne, kajti bil je že večer. Veliko tistih pa, ki so slišali govor, je vero sprejelo, in število množ je narastlo na približno pet tisoč.

Drugi dan so se zbrali v Jeruzalemu njih poglavarji, starešine in pismouki, veliki duhovnik Ana, dalje Kaifa, Janez in Aleksander, in vsi, kolikor jih je bilo iz rodu velikih duhovnikov. Postavili so ju v sredo in izpraševali: “S kakšno močjo ali v katerem imenu sta to storila?”

Tedaj jim je Peter, poln Svetega Duha, rekel: “Poglavarji ljudstva in starešine! Če naju zaradi dobrote do bolnega človeka danes zaslišujete, s čim je ta ozdravljen, bodi znano

Ko so videli Petrovo in Janezovo srčnost in opazili, da sta neuka in preprosta človeka, so se čudili; spoznali so ju, da sta bila z Jezusom, videli so pa tudi, da stoji ozdravljeni človek pri njih, in niso mogli nič ugovarjati. Ukazali so jima oditi iz zbora in so se med seboj posvetovali, govoreč: “Kaj naj počnemo s tema človekoma? Da se je namreč po njih zgodil očiten čudež, je znano vsem jeruzalemskim prebivalcem in ne moremo tajiti. Da se pa to še bolj ne raznese med ljudstvo, jima zagrozimo, naj nikomur več ne govorita v tem imenu.”

(37) Poveljnik tempeljske straže je bil duhovnik, kateri je imel nalogo, skrbeti za red v templju.

(38) Saduceji niso verovali v vstajenje od mrtvih.

(30) Salomonov stebrenik je bil na vzhodni notranji strani tempeljskega zidu, ki je ograjal dvor poglavarjev. Več gl. v op. k Jan 10, 23.

(31) Prerok Izaija imenuje Mesija božjega “služabnika”, ko govori o njegovem trpljenju (52, 13—53, 12).

LETA 1475. so Turki v najlepšem poletju udarili na južne štajerske pokrajine. Vodil jih je Ahmed paša. Jurij Šenk, glavar koroške dežele, je v naglici zbral nekaj vojske. Zalotil je sprednje krdelo turške vojske. Misleč, da je to vsa turška vojska, se Slovenci hrabro vržejo na Turka. Preden je tistega dne solnce zšlo za goro, je ležalo okoli dve sto nevernih sovražnikov pobitih na bojišču. Drugi so se umaknili.

Veselo poročilo, da so Slovenci premagali Turka, pride tudi v stiški samostan. Opat Ulrik brž napove procesijo k cerkvi Matere božje na Muljavi, v vasi, dobro uro oddaljeni od samostana.

Medtem se je zgodila slovenski vojski velika nesreča. Komaj je Ahmed-paša zvedel, da so kristjani razmetali in pobili njegovo prvo krdelo, je razkačen zapovedal svoji petkrat večji vojski, da še tisto noč zajame krščanske junake. Ko je napočilo jutro, so zdajci Slovenci uvideli, da jih je zajel petkrat močnejši sovražnik. Krvavo so se bili. — Vsak vojak je bil junak; nobeden ni dal zaman svojega življenja. Ali naposled vendarle obnemore utrujena in oslabela vojska. Ostanki krščanske vojske se naglo umaknejo v gozdove.

Veselo je vstajalo solnce in obsevalo polja in travnike stiškega samostana. Par za parom je šel v procesijo za svetim križem iz samostana: naprej menihi, za njimi plemeniti gospodje, nato pa pobožni kmečki ljudje, moški in ženske, brezkončno število. Počasi se je gibala pobožna množica dalje.

Kar se zasliši od vzhoda do severa znani grozoviti krik: "Allah, Allah!" Kot blisk naglo se začuje strašna beseda: "Turki!" Od vzhoda so pridirjali turški konjiki naravnost po travniku proti množici. Od severa pa so vrele druge čete. Strah obide ubogo ljudstvo. Kakor plane jastreb zviška med piščeta, da jih nekaj podavi, nekaj razkropi, tako so pridrli Turki nanje. Zdajci se dvigne krik do neba. Vse beži. Največ ljudi je pobegnilo v cerkev in na obsidano pokopališče, nekoliko v bližnjo hosto, nekoliko brez namena in brez glave tja, kamor jih je nesla noga. Mnogo pa so jih Turki posekali in pojezdili na travniku. Stari ljudje pravijo, da je tekla tačas kri po trati kakor v žlebu potok in da so jo turški konji do členkov gazili. V cerkvi in na pokopališču, okoli katerega je bil precej visok zid, je bilo mnogo beguncev, ki so iskali zavetja. Menihi, ženske, otroci in starci so zbežali v cerkev, možje pa so se zbrali za zidom in skle-

Turki na Muljavi

Muljava je majhna dolenska vasica ob cesti Ljubljana—Grosuplje—Višnja gora—Stična—Žužemberk—Novo mesto—Metlika—Karlovac—Zagreb, kakšno uro hoda oddaljena od slavnega in svojčas mogočnega stiškega samostana, ustanovljenega že leta 1136, torej več sto let pred ljubljansko škofijo. Stična je bila dolga stoletja kulturno in upravno središče Kranjske in deloma Spodnje Štajerske. Turki so stiški samostan večkrat napadli in si ga trikrat tudi osvojili, izropali, požgali in razdejali, njegove prebivalce pa poklali. Podoben turški napad na Muljavo pri Stični nam popisuje pisatelj Jurčič in prinašamo danes našim cenjenim čitateljem ta popis, da jih ob devetdesetletnem jubileju spomnimo Jurčiča, o katerem smo zadnjič obširneje pisali, pa tudi, da pokličemo v spomin tako važno dobo slovenske zgodovine.

Pripominjamo, da muljavska cerkva še stoji in da je dobila zadnji čas med slovenskim umetniškim svetom posebno veljavo zaradi starodavnih slikarjev in rezbarjev, ki so jih v nji odkrili, zaradi česar je bila na državne stroške popolnoma prenovljena.

Jurčič je bil doma iz Muljave, rojen v majhni, na pol leseni kmečki hišici, kateri še danes gospodari njegov rodni brat.

nili, da se bočjo branili do zadnjega diha. Tu je pograbil vsak, kar mu je bilo pri rokah za orožje, bodisi, da je bilo iz železa ali iz lesa delano orodje ali sirov kolec. Drugi so nabirali kupe kamenja, ga rušili od cerkvenega zidu in ga metali na sovražnika, ki se je bil približal.

Iz cerkve so donele molitve, da bi Mati božja izprosila od Boga srečno brambo in rešitev pred strahovitim sovražnikom. Pred oltarjem so kleče molili menihi, sivolasi možje, in glasno so jih spremljala grla vse verne množice v cerkvi.

Okoli in okoli po planjavi so dirjali divji Turki. Eni so vlačili zvezane ujetnike s seboj, drugi so se zbirali v čete, da bi navalili na kristjane. V majhnih četah so Turki pritisnili na tabor. A kmetje so branili ne le sebe in svojo domovino, marveč tudi svojo vero, žene in otroke. Vedeli so, da jim ni pričakovati milosti, ampak da bodo sužnji, brž ko se vdajo. Zato so se branili za slabim zidom in s slabim orožjem proti neštevilnemu, dobro oboroženemu sovražniku s tako hrabrostjo, kakršne bi morda današnji dan zaman iskal.

Zmeraj bliže in bliže so se pomikali Turki. Ko se je nagnilo solnce že blizu gor, so bili strahoviti sovragi že pred zidom. Zmeraj več in več jih je prihajalo. Že so plezali pogumnejši po zidu in prislanjali bruna. Zunaj so se bliskale krive sablje, izza zida pa so vihteli možaki različno orožje. Eni so z drogom merili Turkom črepinje, drugi so suvali z odtrganimi deskami vraga v zid, tam spet je sukal velik, močan mladenič težek kovan svečnik z oltarja, da je nekaterega nevernika za vselej minilo poželenje, hoditi plenit v naše dežele.

Na sverni strani tik obzidja je stala stara lipa. Na deblu je visela že od nekdaj podoba Matere božje. Zadaž za podobo pa so se bili v votlem deblu zaredili sršeni. Predrznemu janičarju je prišlo na um, da bi se dalo z drevesa storiti stiskan kristjanom mnogo škode. Spleza torej pred veje in res je njegova strela zadela marsikaterega borilca za zidom. Kmetje se jamejo razmikati. Že visijo Turki na zidu — kar pošlje Bog drugega, sicer majhnega, vendar nudega pomočnika. Turek je bil brenil podobo Matere božje z drevesa in tako razdražil žival v drevesu. Naglo prihrume sršeni iz dupla. Vse rumeno jih je okrog in pikajo janičarje na drevesu in Turke pod lipo. Ko kmetje to opazijo, se spet ojunačijo. Turki pa, ki se jim je bilo braniti zoper kmetiško orožje in razdražene sršene, so se morali umakniti in otepati zabuhle obraze pred silno, jezo živaljo.

Črna noč se je raztegnila nad ubogo, potrto deželo. Ne ene zvezdice ni bilo na nebu. Vse so bili zakrili gosti oblaki, kakor ne bi hotele gledati obupa in žalostnega stanu slovenskih prebivalcev.

Zavod sv. Cirila in Metoda

sprejema dečke v popolno varstvo.

Obrnite se pismeno ali osebno na:
ASILO LIPA, VILLA MADERO C.G.B.A.
(Bs. Aires)

Najboljše fotografije v Buenos Airesu
ob navadnih cenah

OPTICA FOTO E. FERRO
LAVALLE 1242 — U. T. 25 - 5800

Vse foto potrebščine
20 o/o popusta na optiko

Cenjenim Slovincem naznanjam, da sem kupil vsem dobro poznana gostilna Vovk in Colja. Ker sem restavracijo popolnoma prevredil, dajem vsem cen. gostom najboljšo postrežbo po zmernih cenah.

Zelo pripravno za bankete, svadbe, krst itd. Strežaji kakor tudi kuhar so Slovenci z večletno prakso.

Cenjenim Slovincem se najtopleje priporoča

LIONI in BERNADOTE

Ulica GARMENDIA 4879

Slovenska cvetličarna

ANTON HOSTAR

TRONADOR 1614

Velika izbira vsakovrstnih svežih in
umetnih rož, šopki in venci

FRANC KLAJNŠEK, zidarski majster

Calle MARCO SASTRE 4351,

esq. Sanabria, Villa Devoto

BUENOS AIRES

U. T. 50-0277

Franklin D. Roosevelt

Pričujoči članek je napisal našaš in samo za naš list naš odlični sotrudiak, ki že dolgo let živi v severoameriških Združenih državah in ga poznajo naši čitatelji že iz znanega lepega članka o Fathru Coughlinu, ki so ga ponatisnili tudi nekateri drugi listi, podobno kakor smo še nekatere druge naše članke našli ponatisnjene po severoameriških, kakor tudi po domovinskih listih, kar je najboljšje pričevanje za njihovo tehtnost in veljavo.

Našim cenjenim čitateljem sporočamo, da jim bomo mogli v doglednem času nuditi več zaporednih originalnih člankov o slovenskih izseljencih v Severni Ameriki, izpod peresa naših najbolj pristojnih pisateljev. Tudi o Adamiču, našem tako znanem pisatelju-samouku bomo obširneje poročali.

Ur.

“Začeti je treba!” To je parola velikega ameriškega predsednika. Podobno je nekoč dejal naš stari Janez Krek: pričeti je treba, v tem je vsa skrivnost. Sredi obupavanja in pesimističnega malodušja je Roosevelt poskusil, pričel — in vse kaže, da res pojde. Našel je skrivnost: pričel je, in ni jih mnogo, ki bi mu odrekli uspeh in dvomili o izboljšanju splošnih ameriških javnih razmer pod Rooseveltovo adminstracijo.

Skoraj kot en mož stoji narod za svojim predsednikom. Zdi se, da je prišel o pravem času, ko da je vse čakalo nanj in na njegov vesel, smehljajoči se optimizem. Vse gleda v bodočnost nadahnjeno z novim upanjem. Vse veruje, da se bo prerodila Amerika in z njo ameriško ljudstvo, zakaj toliko novih idej je prišlo na plan v tem kratkem letu, toliko načrtov za uresničenje velikih idej, kot ne poprej v teku mnogih let. Niso redki glasovi, ki imenujejo Roosevelta novega Mozesa, rešitelja svojega ljudstva iz moderne egiptovske sužnosti.

V prvi vrsti Rooseveltu ne manjka poguma in dobre volje. Ima trdno vero, da bo svoje dosegel. Brez odlašanja se je lotil dela. Še preden je bil izvoljen, ko je bil samo še kandidat, je imel okoli sebe ducat izvedencev, s katerimi je študiral svoje bodoče naloge in sestavljal načrte za nove zakone, ki morajo biti uveljavljeni v času njegovega predsedništva. Od izvolitve do nastopa vlade, so po stari postavi pretekli nekako trije meseci. Ves tisti čas je Roosevelt že resno delal. Osebnost je obiskoval pozorišča bodočih zapletkov in razpletkov, posvetoval se je z najrazličnejšimi veljaki in poznavalci razmer. Čimprej je hotel izpeljati

svojo deželo in narod iz strašne depresije, v katero je zašel. Sestajal se je z guvernerji in župani, s profesorji in narodnimi ekonomski, poslušal nasvete na levo in desno, sam je študiral noč in dan. Ko je prišel dan njegove inauguracije, nastopa službe, je stal novi predsednik na svojem novem mestu kot mož, ki mu je že vse znano in lahko takoj prvi dan samostojno požene predsedniško mašino.

Pri volitvah v novembru 1932 je dobil Franklin D. Roosevelt tako pretežno večino, kot še nobeden njegovih prednikov. To dejstvo je bila glasna govorica naroda: Zaupamo ti, ti pa glej, da se izkažeš, v tvojih rokah je naša usoda! Roosevelt je razumel to govorico. V svojem nastopnem govoru je pokazal, da razume. Vsaka beseda je zvenela kot slovesna zabljava. Novi predsednik in težko preizkušeni narod sta se razumela in se radovala ob tako odkritosrčnem srečanju.

Komaj je izzvenela zadnja beseda nastopnega govora, se je že začela velika nekrvava revolucija, ki je razgibala narod od Atlantika do Pacifika. Nova, prerojena demokracija je nastopila svoj zmagoslavni pohod. Kongres je kar sippal nove zakone in postave, novemu predsedniku je poveril diktatorsko oblast, tako široko in neomejeno, kakor je niso imeli niti evropski diktatorji zgodovinskih imen.

Najprej je Roosevelt s krepko roko posegel v finančni svet. Vse ameriške banke so takoj prvi dan začutile njegove močne prste. Kongres ga je poblastil, da glede narodnih financ na svojo roko ukrene vse, kar in kakor se mu zdi potrebno.

Potem so sledile druge pooblastitve ena za

drugo. Na Rooseveltov pritisk je bila tako hitro odpravljena zloglasna prohibicija, ki je dolgo držala ameriško ljudstvo v kleščah goljufivega videza.

Roosevelt je odločen, nagel. Še vedno ima okoli sebe krog učenih, razumnih, izkušenih mož, s katerimi se posvetuje o svojih načrtih, ki so dostikrat tako novi, da jim mnogi pravijo prevratni in revolucionarni. Ni lahko naprej videti v vse njihove podrobnosti, kako bodo delovali, ko pridejo v pogon. Toda Roosevelt ne čaka, da bi se izčrpala vsa kritika, da bi se oglasila zadnja beseda za in proti. Začnimo! Tako pravi in že je nov načrt, nov organizem med narodom. Tako je nastala znana NRA, Narodno združenje za ozdravljenje gospodarstva, tako je nastala PWA, Združenje za javna dela, dalje CWA, združenje za civilna dela i. t. d. Va ta in še druga združenja imajo veliki skupni cilj: odpraviti brezposelnost, dvigniti delavske plače in omogočiti ljudem zaslužek jim dati kolikor mogoče veliko kupno moč. Uspehi prvih mesecev niso slabi. Zaupanje ljudstva raste od meseca do meseca.

Istemu cilju služi Rooseveltovo manevriranje z dolarjem, s katerim hoče dati denarju in denarnemu gospodarstvu novo podlago in veljavo.

Tudi v odnosih do zunanjega sveta ima Roosevelt zelo široke poglede.

Ves svet je pozorno prisluhnul, ko se je zvedelo, da je Amerika priznala boljševiško Rusijo. Povsod so s priznanjem prikimavali, ko so bili objavljeni pogoji, na katere je Rusija večina ameriških predsednikov kmalu omagala

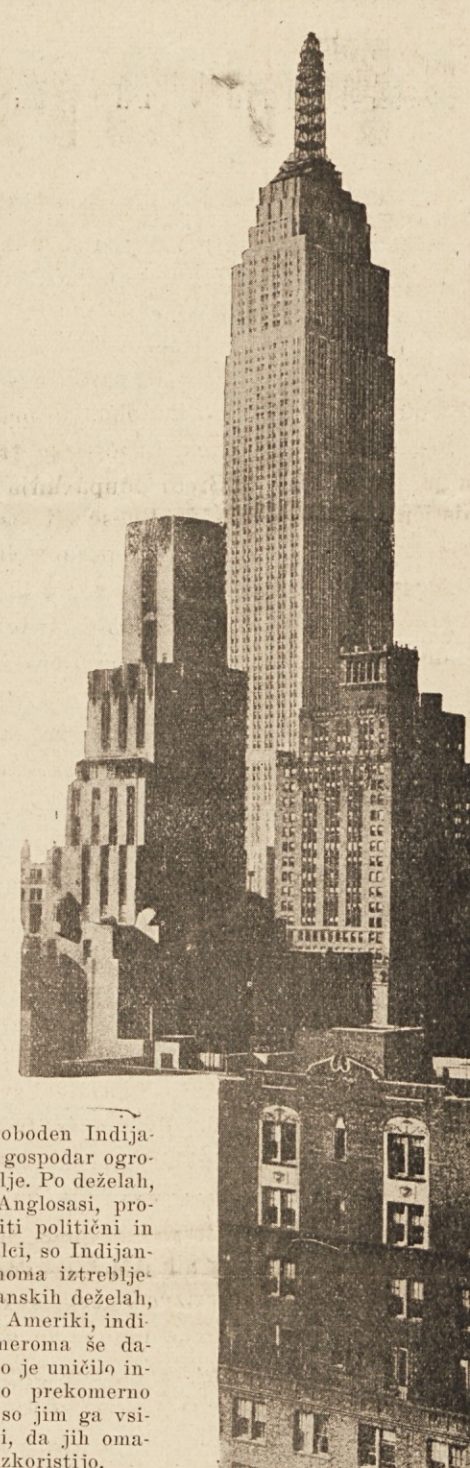
(Konec na naslednji strani pod črto).

Da bi z našimi slikami nikogar ne zavajali v kakšne težke zmote, povdarjamo, da so naši slovenski izseljenci nebotične hiše, ki jih vidijo naši cenjeni čitatelji na slikah, samo ridali za druge, sami pa stanujejo večinoma vse drugače, sicer v senci nebotičnikov, vendar slabše kakor doma. Kruh si hodijo služiti v umazane, črne tovarne, kakor jih za vzgled vidimo eno na spodnji sliki; če imajo srečo, da delati smrejo. Če ni dela, je treba stisniti pas in ostati lačen, kar se danes premočnim dogaja. Najbolj žalostno pa je, ko morajo tako mnogi naši ljudje priznati, da so svojo nesrečo in revščino vsaj navidezno sami zakrivali.

Velemestna idila

Desno spodaj: Svoboden Indijec, svojčas edini gospodar ogromne ameriške zemlje. Po deželah, katerim vladajo Anglosasi, protestantje in izraziti politični in gospodarski liberalci, so Indijanci do maha pepelnoma iztrebljeni, docim je po španskih deželah, v Srednji in Južni Ameriki, indijanski živeli razmeroma še danes močan. Posebno je uničilo indijansko ljudstvo prekomerno pitje alkohola, ki so jim ga vsiljevali beli trgovci, da jih omamijo in trgovsko izkoristijo.

Pred petdesetimi leti je darovala Francija ameriškim Združenim državam ogromen šest in štirideset metrov visok kip, ki naj predstavlja Svobodo. Kip so postavili na petindvajset metrov visok kamenit podstavek v newyorskem pristanišču in je vsak večer sijajno razsvetljen. Da bolj nazorno pokažemo vprinašamo tudi dvojce slik

likost ameriške Svobode, iz časa, ko so izdelovali

kip v Parizu. Je pa z ameriško svobodo tako, kakor z nočnimi pticami, ki se od vseh strani s tako silo zaletavajo v razsvetljeno plamenico lika Svobode, iščejo svetlobe in gorkote, da od udara omotene mrtve padajo v morje. Koliko izseljencev je ameriška “svoboda” že na vse načine upropastila in ugonobila!

DEKLICA Z ODPRTIMI OČMI

Pa še ni bilo Pariza...

"Razumeš," je razkladala teta, "čim stopiva na hodnik, sva rešeni! Saj si se v Noirmoutieru dovoljno prepričala, kako ljubezniv in resen mladenič je Roger Maude. Pokazala sem ti njegovo zadnje pismo... Priporoča nama, naj se ne vznemirjajva, da bo čakal na kolodvoru dolgo pred prihodom vlaka... da se bo pobrigal za prtljago, zlasti pa, da naju bo popeljal v tisti hotel v bližini njegovega stanovanja, kjer bo za naju vse lepo pripravljeno. Ko se bova lepo odpočili in prespali, naju bo predstavil svoji rodbini, ki bo nama vsa na uslugo. Tako bova stopili v bajne, prelepe sanje!... Vem, da zelo ceniš svojo avbico in vesela sem, da se tako držiš običajev domačega kraja; toda če bi ti Rogerjevi sestri za vsako ceno vsilili klobuk, mislim, da bi bilo boljše, da se ne bi preveč obotavljala. Sicer boš prav zala v takem klobučku, kakršni so zdaj v modi... Že vidim, kako ti bo lepo pristojal! Nosila ga boš seveda le kolikor časa ostaneva v Parizu. V življenju je treba toliko kompromisov!...

Rolanda je poslušala, ne da bi veliko odgovarjala... Svoje čelo je prislanjala k steklu, ki ga je od zunaj močil dež.

Svetilke so se vrstile... vrstile so se kretnice in premikalnice...

"Paris-briquettes!..." je zaklical šaljivec ter si prižgal cigareto.

"Paris?..." je strahoma vprašala teta.

Vsi so se zasmejali... Potem si ni več upala izpraševati.

Na desni in levi se pošastno pojavljajo mračna zidovja tovaren, ki so bolj črna kot noč. Vlak se pomika mimo neskončnih stavb, nakaterih se svetlikajo električne svetlobne reklame.

"Bližamo se cilju..." je dejal debeli potnik.

"To je Pariz?" spet vpraša teta.

"Da, gospa... to je Pariz."

Rolanda je pogledala na drobno urico na ro-

ki, ki jo je kupila v Challansu; ta kaže 10 ur 20 minut... V duhu vidi Filomelo, ki spi že dobri dve uri v svoji sobici, ob kateri se vije zrela vinska trta...

Žeja jo... mrzlica jo trese... S kakšno slastjo bi zobala tisto sveže grozdje!...

Tedaj se začne veliko prerivanje potnikov na hodnikih... neznosen ropot kovčegov, ki jih ljudje vlečejo sem in tja... borba nosačev za boljše tujce... zlasti za Amerikance.

Sunki... protisunki, ki mečejo potnike zdaj v eno, zdaj v drugo smer.

Teta čuje v temoti vpitje vseh klicov zemlje... žvižge lokomotiv... lajajoče zvočnike pod visoko lopo, nekaj orjaškega, česar ne more doumeti... železna kolesa in vozičke za prtljago... ogromne mlečne posode raztovarjanja... Toda povrh vsega tega hrupa vlada in se širi poglavitni klic... edini, ki jo zanima:

"Paris... Paris! Austerlitz!"

Potniki jo suvajo, stiskajo in vlečejo s seboj proti izhodu iz voza.

Mukoma, kajti stopnice so mokre in vsled dežja polzke, prestopi teta na hodnik in malo da ne pade v kup blata, ki stoji tam.

"Je-li tu res Pariz?" vpraša zaradi večje gotovosti mladega škricastega potnika, ki hiti mimo.

"Ne... tu ni Pariz... tu je Panama!" ji odgovori smeje nepridiprav.

"Panama?"

V strašni negotovosti ustavi resnobnega železničarja.

"Je-li to res Pariz, gospod?"

"Da, gospa... Ali se ne peljete v Orsay?"

"Ne, gospod... Samo do Pariza".

Tisti hip ju razloči val potnikov in vrsta vozičkov... Zvočnik začne spet lajati nejasna imena, ki jih vsakdo sliši, a nihče ne posluša.

Teta Cecilija gre naprej po hodniku, ki je poln vsakovrstnih predmetov in ljudi, ter se pozorno ogleduje, odkod se bo neki pojavila

elegantna postava Rogerja Maude, ki je moral biti tam v bližini... ki ju je gotovo tudi iskal.

"Ali ga ne vidiš nikjer, Rolanda?"

"Ne, teta, nikogar ne poznam..."

"Vsa si mokra... Odpri dežnik!"

"Saj skoro ni mogoče..."

obe potnici, kakor vali morje splave, in je bilo

Množice so se križale in prerivale ter valile res navidez nemogoče uveljaviti svojo voljo.

Ustavita se; ne upata si ne naprej ne nazaj... najbolj pa se bojita, da bi ju ne ločili, žici, na dežju, v tej črnini...

Nihče se ne briga zanju. Sami sta v tej mno-

"Čudno je to," ponavlja teta, "da Rogerja ne bi bilo tu... Ali ga ne vidiš?"

"Zagotavljam Vas, teta, če bi ga videla..."

Ženski prestopata z ene noge na drugo... iztegujeta vratova... motrita v mrak...

"O, kako je bridko, če zapustiš svoj kraj!" misli Rolanda pri sebi.

Prav zares, tu se nihče ne zmeni za teto Cecilijo, ki jo doma vsi poznajo in ljubijo, in za njeno Rolandico You, ki je tam tako zelo priljubljena.

Ne, tu na pariškem kolodvorskem hodniku sta dve potnici... brez pomena, ki se nihče ne zanima za njiju in bi ju prepeljali naravnost v javno bolnišnico, če bi katero doletela nesreča, da bi se onesvestila.

Polagoma se razkropi množica, ki je izstopila. Hodnik se isprazni... oh, le za nekaj hipov; kajti med neštetimi svetilkami, ki razsvetlujejo ta kraj, žarita oba žarometa bližajočega se stroja na drugem tiru. —

"Tu vendar ne moreva ostati vso noč," zavzdihne teta.

"Kaj pa z našo prtljago?"

"Da, naša prtljaga!"

"Imaš listke?"

"Imam... toda... na koga naj se obrnem?"

Nikjer ni videti nobenega železničarja... Nobenega potnika...

pristala po zahtevi neustrašenega Roosevelta. Nič manj niso znani njegovi stiki s predsedniki tujih vlad, njegovo stališče v zadevi evropskih dolgov, napram Ligi narodov, napram svetovnemu razsodišču v Haagu, v zadevi kitajsko-japonskega konflikta itd. V vseh teh zadevah so bile oči vsega sveta na predsedniku Rooseveltu in ob njih je naraščala njegova slava.

Občudovanja vredno je, da en sam mož zmore tako delo v tako kratkem času. In Roosevelt zmore. Splošno je znano, da ga to ogromno delo nič ne utruja. Zgodovina pove, da je pod težo silnega bremena in po končani službi jih je po kratki dobi pobrala smrt. Roosevelt pa vsaj do sedaj fizično ni še prav nič opešal. Vedno je poln zdravja in čilosti. Od najbolj napetih konferenc prihaja z njemu značilnim smehljajem. Nikoli ni nervozen, nikoli siten, nikoli nataknen in slabe volje. Z največjim mirom in treznostjo rešuje najbolj zapletene zadeve.

Več ko te lepe zunanje lastnosti pa veljajo notranja načela, ki vodijo Roosevelta pri nje-

govem velikem delu. Živo se zaveda, da mora dober predsednik biti voditelj naroda. Voditelj, ne diktator. Čeprav ima sedanji predsednik v resnici diktatorsko oblast, se ne poslužuje sile razen kadar je za blagor ljudstva neobhodno potrebno. Trdno pa veruje v moč in silo idej. Teh si ne pusti vsiljevati od nikoder, čeprav se ne boji, zaupno se posvetovati prav tako z zastopniki proletarcev kakor z bankirji in predstavniki kapitala. Vseposod zbira dobre misli in jih skuša izvesti v dejanja. Odtod čuden pojav, da Rooseveltu pripisujejo najrazličnejše nazore. Nekateri pravijo, da posnema ruske boljševice, drugi ga imajo za socialista, tretji za fašista itd. Resnica pa je, da se da voditi vsemu kar je spoznal za dobro, naj pride od koderkoli.

Nobenega dvoma ni, da mu protestantu po veri, lebdi pred očmi ideal socialnih načrtov, ki sta jih začrtala papeža Leon XIII. in Pij XI. v znanih enciklikah "Rerum novarum" in "Quadragesimo anno".

Roosevelt spregovori od časa do časa svojim sodržavljanom po radiu. Kratki, a jedr-

nati so njegovi nagovori. Nič ne polemizira, samo poguma hoče vlti v srečo svojim poslušavcem in jim zopet in zopet pove, da gre pričeto delo brez zastoja krepko naprej.

Seveda se oglašajo tudi kritiki. Celo preroki vstajajo, ki napovedujejo popoln polom Rooseveltovega podjetja. Toda nihče jim ne brani govoriti in kritizirati. V Ameriki nikomur ne natikajo nagobčnika. Svoboda govora in tiska je neomejena. Čeprav se tudi kritiki lahko slišijo po vsej deželi, ljudstvo vidi in čuti Rooseveltovo vodstvo in široko javno mnenje je tako tesno z njim, da nasprotna mnenja za enkrat še prav nič ne pomenijo v ameriški javnosti. Veliko je upanje, da nikoli ne bodo prišla do večje veljave.

Zato je trdno prepričanje ogromne večine ameriškega ljudstva, da bo Rooseveltovo ime ostalo zapisano v zgodovini z zlatimi črkami. Vse kaže, da bo res rešil svojo deželo največje nadloge sedanjih časov, strašne tiranske, gospodarske depresije, in z njo združene brezposelnosti.

ARGENTINSKI FILMI

IV. FILM: ¡UFA, QUE CALOR — JOJ, KAKO JE VROČE!

Brez dvoma se nič ne zavedajo ti slavni občinski očetje, da s tem ubijajo blagor svojih soobčinarjev, ker ti maloturisti vendar kupujejo v bližnjih trgovinah, ki so obremenjene z mnogimi provincialnimi in občinskimi davki, vse svoje male potrebščine, posebno živila.

**

Obrežje pri Nuñez-u je eno izmed najbolj slikovitih, kar jih ima okolica Buenos Airesa. Tam ni urejeno nobeno kopališče, ali ker je tam sam lep fin pesek, brez skal in kamenja, je kopanje tam dokaj ugodno. Mogočne vrbe dajejo senco mnogim improviziranim šotorom, v njih odpočivajo rodbine delavskih slojev menjajoč kopanje in — "mate amargo". Ob nedeljah je to izvoljen prostor za zabave delavskih slojev. Kar v kopalnih oblekah si zaplešejo ob melodiji "tanga" — ki ga hrešči star gramofon. Otročad se igra v pesku; pasji dvoboji, ki navadno končajo s zaušnicami njih gospodarjev, matere kojih dojenčki so komaj izhodili in se že upajo daleč v mameče vodovje. Ob parobku žarijo rudeči jeziki ognja tam se peče "asado al cuero".

Kakšnih 600 metrov od nabrežja v Nuñez-u štrli v zrak ogrodje dveh pred mnogimi leti potopljenih trgovskih ladij. Ljudstvo jih imenuje "los barcos de la muerte". Zavlekli so jih tja na manj globok prostor da ne ovirajo prometa. Kar je bilo kaj vrednega so odnesli. Na trupu ene izmed ladij so naslikali ogromno mrtvaško glavo z besedilom: "no bañarse, peligro". Nevarnost je v sledečem: v ladijinih trupih je mnogo odprtih, skozi katere drvi silni toki vode in plavač mora biti zelo krepak in izvežban da ga tok ne zažene proti trupu ladje. Pa tudi vodni vrtinci nastajajo ob obeh ladjah, ki so že pogoltnili marsikak čoln. Bajé jih je ob teh ladijah utonilo že na stotine. Mrtvaška glava, ki diči na pol potopljeno ladjo, potem pa zavest, da jih je tu že toliko našlo nepredvideno smrt so faktorji, ki gotovo uplivajo na plavača. Ni pa je hujše stvari kot strah in ginevajoče zaupanje v svoje roke in noge težke kot svinec. Ta psihološki moment je gotovo eden izmed vzrokov, da se jih je na tem kraju že toliko potopilo. In koliko se jih morda še bo?

**

Žgoče februarske nedelje popoldne sem ponovno poletel na severno obrežje osvežujočega Rio de la Plata.

Na Retiru je čakal električni vlak. Zdel se mi je kot ogromna gosenica, ki ima po dvajset obročkov na svojem dolgem vitkem telesu. Vse miglja in vrvi ljudstva. Tako nevarne platforme so polne kot bi se jim prilepili roji čebel.

Kmalu se zavrtje kolesa in urno ližejo jeklene tračnice.

Po vozovih samo veselje, življenje in razposajenost. Tu kramljanje, tam smeh, vmes hreščeča harmonika, vsepovsod vročično izživljanje in hrepenenje po nasladah in užitkih.

Kratko razmotrivanje me uveri, da se vozim med delavskimi sloji in nižjimi trgovskim na-

stavljenstvom. Bogatejši se vozijo na zaželjeno severno obrežje v lastnih avtomobilih.

Današnja mladina, ki je je danes vse preveč po buenosajreških tovarnah, prodajalnah in pisarnah, se hoče poradovati in razveseliti. Kar je vse prav in ji vsi privoščimo.

Vendar me je vse prej užalostilo ko razveselilo, ko sem opazoval veselečo se buenosajreško mladino, ki se je hitela kopat.

Vsi, ki me poznate in berete moje filme, boste razumeli, da ne maram pisati nobenih moralnih pridig. Ali buenosajreška ženska mladina me je na tem kratkem potovanju tako razočarala, da ne morem molčati!

So namreč navade in postave, ki jih upoštevajo po vseh civiliziranih in celo po mnogih neciviliziranih deželah, ki niso sicer nikjer zapisane in nikjer kodificirane, pa vendar boli opažovalčevo oko, sluh in dušo, če jih kje ne upoštevajo, tistemu samemu, ki se zanje ne zmeni pa škodi to omalovaževanje na duši in na telesu.

Ko vidim, kako ob takih prilikah "moderna" ženska mladina sama devlje v nič svoje žensko dostojanstvo, medsebojni respekt, čut odgovornosti in vse čemur pravimo dobra vzgoja, mi postaja tolikrat oboževana "ženska duša" priskutna in odurna!

Nehoté so mi silile na tej vožnji v dušo prekrasne, kakor v kamen uklesane besede največjega srbskega pesnika Zmaj Jovan Jovanović-a:

"Ja se stidim doba svoga
I napretka njegovoga
Skameni me groza kleta —
Ja se sjetim svih prostota,
Ja se gadim na čovjeka,
Ja se sramim svoga vjeka!"

**

Danes postaja po uradih in tovarnah delujoče ženstvo tudi v Argentini pereče socialno in moralno vprašanje. So privatni in državni uradi, ki so možke takorekoč popolnoma odpravili. Samo pogledajte v poštno urade, če boste našli po njih kakega moškega? Celotno predstojnice na poštinih uradih so ženske "la Señora Jefa" jim pravijo v Argentini. Samo pisem za enkrat žen-

ske še ne raznašajo, ali tudi to se lahko še zgodi.

Seveda kriza je zavrtela v svoje kolo tudi ženstvo in dandanes smo žalibog v Argentini (doslej hvala Bogu samo po velemedstih) prišli tako daleč, da smo skovali krilatico ki pravi, da v Argentini lažje preživi žena moža kot pa mož ženo. Pomislimo na legije mož, ki se danes vsled krize dajo preživljati od žensk, poštenim in nepoštenim potom, ker ženske dobé mnogo lažje nameščenja kot pa moški. Daleč smo zabredli od naravnega poklica ženske. Največji cerkveni učenjak sv. Pavel pravi tako klasično: "Mulier in ecclesia taceat". (Ženska naj v cerkvi molči). Kar je treba razlagati tudi v prenešenem smislu: Ženska se ne udejstvuj toliko v zunanjem življenju, marveč se posveti domačiji.

Toda: koliko slovenskih družin živijo danes ženske in ne možje! Mož, ki ne more nikjer dobiti dela, sedi lepo doma, kuha in pometa in sinčka pestuje, žena pa hodi prať in pospravljat gospodim ljudem sobe, ali celo pisariti v pisarne in delat v tovarne!

Pa ni bilo vedno tako v Argentini. Star naseljenec Dalmatince g. Pedro Čurčija, ki že čez 50 let živi v Argentini, mi je pravil, da je bilo leta 1883. ko se je on kot mladenič izkrcal v buenosajreški luki v pristanišču ob prihodu vsake ladje, ki je prispela na stotine ljudi, ki so ponujali mladim došlecem službe. Celotne tablice so nekateri nosili seboj na katerih je bilo napisano koliko da plačajo. Včasih so se ponudniki tudi stepli med seboj kadar je šlo za kakega posebno simpatičnega prišleca. Jojme, kako so se časi spremenili tekom bore 50 let!

Vrnimo se k vprašanju ženske zaposlitve v argentinskih uradih in tovarnah in prepričali se bomo, da se doberšen del tega ženstva ne zaposluje iz potrebe ampak, da zadosti svoji nečimernosti.

Poznam bančnega uradnika, ki dela 23 let pri eni in isti banki, kjer zasluži okrog 350 pesov na mesec, toliko, da bi lahko pošteno preživljal družino. Ali 2 hčerki stari okrog 20 let mu hodita delat v tovarno kjer zaslužita vsaka po 60 pesos! Od tega denarja ne vidiyo stariši niti centa. To gre vse za svilene obleke, nogavice, klobuke, slaščice in za cine. Oblasti bi morale ugotoviti, ali ženska je potrebna delati ali ne. Ali to bi se reklo omejevati republikansko svobodo. Tukaj živimo pod egido: "Laissez faire, laissez passer."

Eno izmed mnogih buenosajreških kopališč vročega februarskega dne

STORŽEK

Po LORENZINI — LOVRENČIČU

In ker se je zvijal ko jegulja in napel vse sile, da bi se izmuznil iz krempljev zelenega ribiča, je vzel mož lepo vlakno močvirnega loča in ko ga je povezal na nogah in rokah kakor klobaso, ga je vrgel na dno latve k drugim ribam.

Potem je privlekel od nekod velik lesen krožnjak z moko in se pripravil, da bi povaljal v njej ribe; ko jih je povaljal, je zmetal eno za drugo v ponev, da bi se ocvrle.

Prvi, ki so zaplesali v vrelem olju, so bili ubogi kleni, potem so prišli na vrsto pajki, potem menki, potem jeziki, potem sardele. Ko je videl onega smrt tako blizu (in kako grozno smrt!), ga je zgrabil tak trepet i nstrah, da ni mogel več ne govoriti ne dihati.

Ubogi lutek se je priporočal za milost z očmi! A zeleni ribič se ni menil za nič; obrnil ga je pet ali šestkrat v moki, da je bil ves bel od nog do glave in je izgledal, kot bi bil iz krede...

Potem ga je zgrabil za glavo in...

XXIX.

Storžek se vrne k Sojki, ki mu obljubi, da drugi dan ne bo več dondek, temveč pravi deček. Slavnosten zajtrk v proslavo izrednega dogodka.

Medtem, ko je mislil ribič spustiti Storžka v ponev, je vstopil v votlino velik pes, ki ga je prignal vonj in pohlep po evrtju.

"Izgini!" je zakričal ribič nad njim in mu zagrozil, držeč še vedno v roki belo povaljanega dondka.

Ubogi pes pa je bil lačen za štiri in evilil in mahal je z repom, kot bi hotel reči:

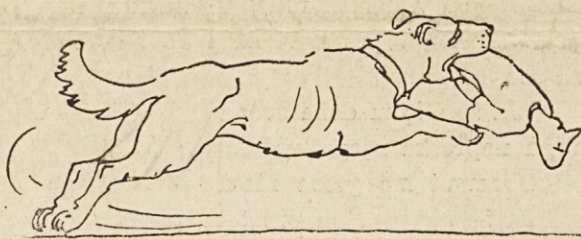
"Daj mi košček in pustim te v miru."

Kakšna vrsta rib pa jeto?

Medtem, ko je mislil ribič spustiti Storžka v ponev, pe vstopil v votlino velik pes, ki ga je prignal vonj in pohlep po evrtju.

Nalahno ga držeč med zobmi zbeži iz votline in izgine ko blisk...

"Izgini, pravim!" je ponovil ribič in je iztegnil nogo, da bi ga brenil.

Pes, ki ni bil vaje puščati muh na nos, ko je bil res lačen, se je uprl renčee ribiču in mu pokazal svoje grozovite čekane.

Ta trenutek se je začul v votlini tih glasek, ki je prosil:

"Reši me, Repetničar! Če me ne rešiš, sem — ocvrt!"

Pes je koj spoznal toržkov glas in je v svoje veliko začudenje opazil, da je prišel glas iz onega mokastega zvitka, ki ga je držal ribič v roki.

Kaj napravi? Viso o s tal poskoči, zgrabi mokasti zvitek in nalahko ga držeč med zobmi, zbeži iz votline in izgine ko blisk!

Razjarjen, da mu je vzel pes iz roke ribo, ki bi jo tako rad jedel, ga je skušal ribič do teči, a ko je napravil par korakov, ga je prišla tako naduha, da se je moral vrniti.

Ta čas je pritekel Repetničar do steze, ki je držala v vas, in se ustavil in nalahno odložil Storžka.

"Kako sem ti hvaležen!" je rekel dondek.

"Ni potreba!" je odvrnil pes. "Ti si rešil mene in kar sem jaz storil, je le povračilo. Zapomni si: na tem svetu si moramo drug drugega pomagati!"

"A le kako si prišel v ono votlino?"

"Bil sem še vedno tu na obali bolj mrtev ko živ, kar mi prinese veter oddaleč duh po evrtju. Ta duh mi je vrnil tek in tekel sem za njim. Če bi bil pritekel minuto kasneje..."

"Ne govori mi!" je zatulil Storžek, ki se je še vedno tresel od strahu. "Ne govori mi o tem! Če bi bil prišel ti minuto kasneje, bi bil zdaj jaz že lepo ocvrt, pojejen in prebavljen. Brrr... Kurja polt me spreha samo od misli na to!"

Repetničar se je nasmehnil, pomolil desno tace dondku, ki jo je v znak prijateljstva krepko stisnil, in ločila sta se.

NAJHITREJŠE POŠILJANJE DENARJA

brez prošnje in pod najboljšimi pogoji, točno in zanesljivo.

Za hranilne vloge

varnost in najboljše obresti

Prodajamo Šifkarte

po brezkonkurenčnih cenah

NE DELAJTE NIČESAR

brez, da ste se prej posvetovali z

Vašim starim PRIJATELJEM

Banco Holandés Unido

DE LA AMERICA DEL SUD

SLOVENSKI ODDELEK

Centrala: Bmé. MITRE 234, Buenos Aires; Podružnica: CORRIENTES 1900

Uradjemo od 8.30 zjutraj do 7 zvečer. Ob sobotah do 12.30

Kateri imajo radi argentinske
revije jim priporočamo

Veliko tedensko revijo

CARAS Y CARETAS

ki si jo lahko kupijo za 20 ctvs
na kateremkoli kiosku

ali pa si jo tudi naročijo pri upravi
BUENOS AIRES, CHACABUCO 151

\$ 2.50 trimesečno
\$ 5.— polletno
\$ 9.— celoletno

oziroma za provinco

\$ 3.— 6.— 11.—

in za inozemstvo

dva zlata pesa trimesečno

štiri zlate pese polletno

osem zlatih pesov letno